

Ano II. Boletín nº 14

Depósito legal: C 2766-2006

Decembro, 2007

I Certame de Mat-monólogos

IES Monellos (A Coruña)

Mat-monólogo: Dise do xénero dramático no que unha persoa reflexiona en voz alta facendo ver os seus pensamentos e emocións ao público, pero cunha temática relacionada coas matemáticas.

Pode ser sobre un matemático histórico, sobre o profesor que che inspirou ou non, cando oíches a palabra logaritmo, sobre a regra de Ruffini, cando saen decimais nunha división ou calquera outra experiencia que tiveras relacionada coas matemáticas.

Departamento de Matemáticas
IES Monellos (A Coruña)

I CERTAME DE MAT-MONÓLOGOS

O Departamento de Matemáticas do IES Monellos e o boletín de divulgación matemática TETRACTIS convocan o I Certame de Mat-monólogos no que poderán participar todas aquelas persoas que o desexen, sen límite de idade.

Os participantes presentarán un guión cunha extensión máxima de mil palabras en lingua galega ou castelá. O tema deberá estar relacionado coas matemáticas. Deberán presentarse en formato DIN A4, por unha cara, a dobre espazo, con corpo de letra de 12 puntos e encabezados polo título.

Estabelécense tres categorías nas que o xurado designará un/unha gañador/a por categoría:

- ◆ Alumnado de primaria o primeiro ciclo de secundaria.
- ◆ Alumnado de segundo ciclo de secundaria e bacharelato.
- ◆ Persoas que non pertencen ao sistema educativo de secundaria ou bacharelato.

Haberá unha mención especial para o alumnado do IES Monellos.

O prazo de entrega dos relatos comeza o 14 de decembro e remata o 28 de marzo de 2008, ambos inclusive.

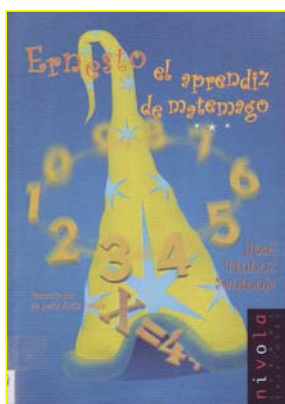
A temática pode versar sobre un matemático histórico, sobre o profesor que che inspirou ou non, cando oíches a palabra logaritmo, sobre a regra de Ruffini, cando saen decimais nunha división ou calquera outra experiencia que tiveras relacionada coas matemáticas.

MAT-MONÓLOGO: Dise do xénero dramático no que unha persoa reflexiona en voz alta facendo ver os seus pensamentos e emocións ao público, pero cunha temática relacionada coas matemáticas.

MATE

MAXIA

Ernesto, el aprendiz de mago

Autor:

José Muñoz Santonja

Editorial:

Nivola

Dentro do programa "Matemáticas e narrativa", que o departamento de Matemáticas tenta desenvolver este curso, vamos a ofrecer aos nosos alumnos un espectáculo de "MATEMAXIA" que presentan dous alumnos do centro, Karla e Luciano. Este espectáculo, que fixo o seu debut na pasada Feira Matemática ofrece actividades nas que as matemáticas son a base principal e serven para estimular a lectura do libro "Ernesto, el aprendiz de mago".

O espectáculo ofrece actividades onde a álgebra, a construción de dados, as propiedades dos calendarios, propiedades de números, as potencias de 2... xogan un papel importante.

"MATEMÁTICAS E NARRATIVA"

presenta o espectáculo

MATE MAXIA

cos grandes matemagos

Karla

Luciano

Martes, 18 de decembro
Dous únicos pases: 9:20 e 10:30

1º e 2º de ESO

A democracia é un sistema de organización estatal polo cal a soberanía da nación entrégaselle ó pobo, que elixe ós seus representantes por sufraxio universal cada certo tempo. O que elixen os cidadáns é o número de representantes de cada partido participan na toma de decisións polas cales o país vaixe dirixir dende ese momento. Pois ben, para repartir os escanos dun parlamento segundo o número de votos dun partido determinado, créanse diversos métodos ou regras matemáticas, todas elas imperfectas e con unha serie de vantaxes e inconvenientes.

Un dos sistemas electorais máis utilizados en Europa e parte de América é o Método D'Hondt. Entre os seus inconvenientes está que beneficia aos grandes partidos e adoita rematar coa instauración dun sistema bipartidista, que prexudica os partidos minoritarios. Este é o sistema utilizado no noso país, así é que os grandes partidos son dous, primeiro o *PSOE* e segundo o *PP*, seguidos doutros partidos con moitos menos escanos no *Congreso dos Deputados*, na *Xunta*, etc. Pero aínda que isto pareza unha desvantaxe, tamén é unha vantaxe, xa que fomenta a creación de gobernos estables.

Outros sistemas electorais moi utilizados son o método Sainte-Laguë, ou método de Hamilton, dos que tamén falarei a continuación.

MÉTODO DE HAMILTON

Creado por Alexander Hamilton, axudante de George Washington. Este método intenta repartir o número de representantes o máis axustado posible, para isto, asígnaselle a cada Estado a parte enteira da súa cota de votos (de 34,57 asígnaselle 34 representantes) seguindo unha fórmula que divide os habitantes dun estado ou rexión entre o número total de habitantes do país e o resultado multiplícase polo número de representantes da cámara.

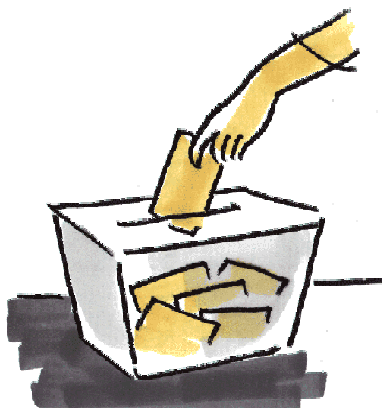
Ao calcular a cota de todas as rexións e facer as reparticións quedarán algúns escanos libres, que corresponden cos decimais ata agora excluídos, estes escanos repartíranse en orde de maior a menor aos que teñen a parte decimal máis grande.

Poñamos por exemplo cantos representantes conseguiríamo-los galegos e galegas no Senado se este fora o método utilizado en España.

$$\frac{\text{Habitantes de Galicia}}{\text{Habitantes de España}} \times \text{Número de escanos}$$

$$\frac{2.767.524}{44.708.964} \times 259 = 15,79 \text{ de cuota}$$

E como só collemos a parte enteira quedaría un total de **15 representantes galegos na cámara do Senado**

Este non é un sistema de reparto de votos, senón de reparto de escanos na cámara de representación territorial, no que os votos son os habitantes da rexión en cuestión.

MÉTODO D'HONDT

Creouno o matemático belga Victor D'Hondt, para repartir os escanos dun parlamento, aínda que tamén pode ser utilizado para facer reparticións proporcionais. Este é un método bastante imperfecto aínda que é o mais utilizado, por exemplo, no noso país, en Portugal, en Finlandia ou no Parlamento Europeo.

Neste método as candidaturas que non acadaran un 3% dos votos emitidos non entran no reparto de escanos. Vémolo nas últimas eleccións municipais ao Concello da

Coruña, e polo cal daranos os resultados que xa sabemos, 11 edís do *PSOE*, 10 do *PP* e 6 do *BNG*.

O número de votantes nestas eleccións foi de 118647, pero non representarei a totalidade, xa que outros partidos votados coma o *PG* ou *Esquerda Unida* non obtiveron ningún edil.

Contados xa todos os votos a cada partido, divídese cada un dos resultados entre o número de fila, por exemplo, na liña 2 o resultado total do *PSOE* dividirase entre 2, e na liña 3, resultado total entre 3, e así tantas veces coma se precise:

PSG PSOE	PP Galicia	BNG BLOQUE NACIONALISTA GALEGO
41285	37085	24355
20642	18542	12177
13761	12361	8118
10321	9271	6088
8257	7417	4871
6880	6180	4059
5897	5297	3479
5160	4635	3044
4587	4120	2706
4128	3708	2435
3753	3371	2214
3440	2852	2029

Nas eleccións municipais deste ano o PSOE obtivo 41285 votos, o PP 37085 e o BNG 24355; foron os tres únicos partidos que conseguiron edís no Concello.

Ao ter feita a táboa asígnaselle un edil a cantidade de votos mais grande en cada recadro, facendo unha lectura de esquerda a dereita, e rematando cando a cantidade de recadros contados chegue ó número de representantes da cámara.

O número total de edís no Concello de A Coruña é 27, Polo cal teríamos que contar ata 27 recadros na táboa anterior, así o PSdeG, conseguiu unha representación no Concello de 11 edís, o Partido Popular de Galicia, 10 edís e o Bloque Nacionalista Galego, 6 edís (os que aparecen subliñados).

MÉTODO SAINTE-LAGÜE

O método Sainte-Laguë, tamén chamado, método da media máis alta, ou método de Webster. Leva o nome do matemático francés André Sainte-Laguë, e, ao igual co Método D'Hondt, forma parte dos métodos chamados "Métodos do Divisor".

Imos a aplicar o Método Sainte-Laguë a un exemplo irreal dunha votación. Habendo tres partidos: A, B e C, cada un deles obtiveron 30.000, 25.000 e 15.000 respectivamente, e temos que repartir os escanos dun parlamento con 5 deputados. Pois, igual que no método D'Hondt facemos unha táboa, coa diferenza de que agora os divisores son números impares, e se ten en conta o número de escano seguindo á fórmula seguinte a esta táboa.

Nº DE ESCANO	PARTIDO A	PARTIDO B	PARTIDO C
Nº DE VOTOS	30000	25000	15000
Escano 1	30000	25000	15000
Escano 2	10000	8333	5000
Escano 3	6000	5000	3000
Escano 4	4285	3571	2142
Escano 5	3333	2777	1666

$\frac{\text{Votos}}{2E + 1}$	E= Número de escanos gañados ata o momento, inicialmente 0 para todo-os partidos.
-------------------------------	---

Segundo este resultados, habería un empate entre os partidos A e B, os cales recibirían 2 escanos cada un, e 1 escano o partido C.

Para saber máis:

- [Matemáticas y sistemas electorales](http://www.uam.es/personal_pdi/ciencias/ehernan/05UCM/Sistemas%20electorales.doc), Eugenio Hernández, UAM.
- "Matemáticas de la vida misma" de Fernando Corbalán
- <http://es.wikipedia.org/>

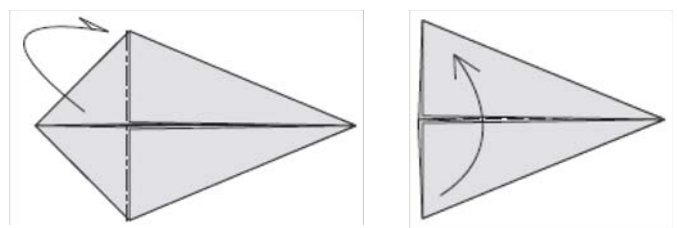
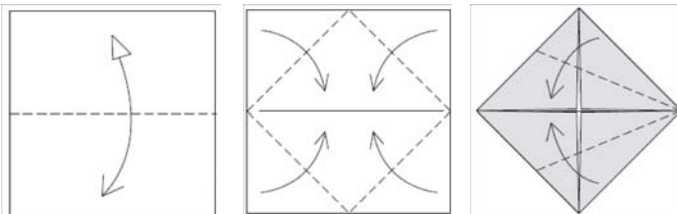
Zayen Fernández Vázquez
1º Bach. B

UNHA ESTRELA PARA O NADAL

ESTRELA MODULAR DE 16 PUNTAS

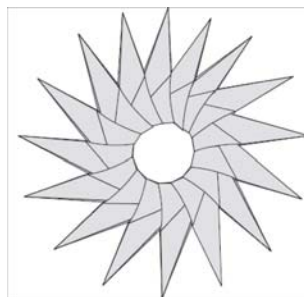
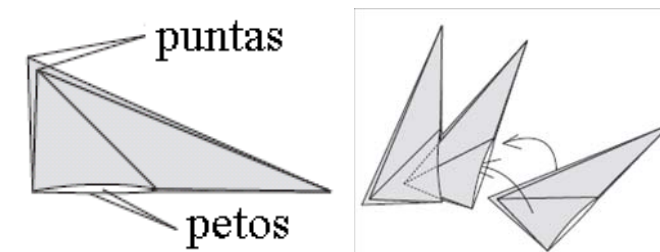
Material: 16 cadrados.

Diagramas:

puntas

petos

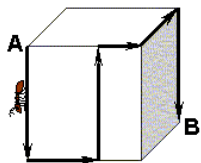
Instruccións:

1. Dobrar á metade e abrir.
2. Levar os catro vértices ao longo da liña do centro, temos así un cadrado de área a metade do primitivo.
3. Levar dous lados contiguos sobre a diagonal común (bisectrices).
4. Dobrar cara atrás a diagonal menor do cuadrilátero.
5. Dobrar o triángulo isósceles pola altura sinalada.
6. O módulo está rematado. Facer 15 módulos máis.
7. Montar introducindo as puntas nos petos laterais do módulo veciño.
Repetir para os módulos restantes.
8. A estrela de 16 puntas xa está rematada.

Alicia Pedreira Mengotti

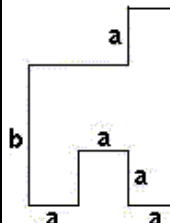

O debuxo mostra un cubo con arestas de lonxitude 12 cm. Unha formiga vai recorrendo a superficie do cubo desde A ata B seguindo o camiño que se indica coa liña grosa.

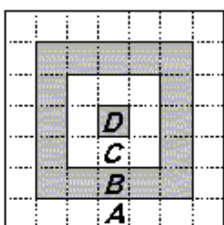

Cantos centímetros recorre a formiga?
A) 40 cm B) 48 cm C) 50 cm
D) 60 cm E) É imposible calculalo

O diagrama mostra o plano dunha habitación. As paredes adxacentes son perpendiculares entre si. As letras a e b representan as dimensións, en lonxitude, da habitación. Cal é a área da habitación?

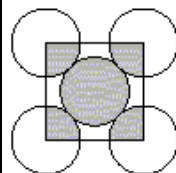

A) $2ab + a(b-a)$ B) $3a(a+b) - a^2$
C) $3a^2b$ D) $3a(b-a) + a^2$ E) $3ab$

Considera unha diana de dardos como se mostra na figura. A puntuación é inversamente proporcional á area de cada rexión. Se un impacto na rexión B supón obter 10 puntos, entón un impacto na rexión C supón obter...

A) 5 puntos B) 8 puntos C) 16 puntos D) 20 puntos E) 24 puntos

No gráfico, as cinco circunferencias teñen o mesmo radio e tócanse como se ve nel. O cadrado ten os seus vértices nos centros das catro circunferencias exteriores. A razón entre a parte sombreada e a parte non sombreada das cinco circunferencias é...

A) 1:3 B) 1:4 C) 2:5 D) 2:3 E) 5:4

**INSTRUMENTO ANTIGO DE CÁLCULO
O MONO CALCULADOR**

Esta monada (que resulta ser a tapadeira dunha caixa metálica) calcula no rectángulo que ten nas mans o produto de dous números indicados cos pés.

Ademais, calcula o cadrado dun número que marca co pé dereito.

ARTE MATEMÁTICO: ANATOLY FOMENKO

Anatoly Fomenko é profesor de topoloxía da Universidade de Moscova e autor de debuxos con certo contido matemático. A súa obra pódese ver na páxina web: www.anatoly-fomenko.com.

A topoloxía é unha especialidade matemática que se interesa por conceptos coma proximidade, número de buratos, textura que presenta un obxecto, compara e clasifica obxectos e outros atributos.

No cadro central aparece un prisma onde nas súas caras están representados dos números moi importantes na matemática.

Escrebe eses dous números.
De que números se trata?

